Η «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» ΕΞ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ

ΑΠΟ ΚΑΝΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΕΙΠΟΥΝ
ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Η «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
καθημερινῶς ἑξασέλιδος καὶ κατὰ Κυριακὴν ὀκτασέλιδος διαθέτουσα καθ' ἑκάστην ὁλοκλήρους στήλας διὰ τὰ ζητήματα τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων τάξεων.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΑΣ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ ΥΠΗΡΞΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙ ΑΝΗΘΙΚΟΣ;

ΠΩΣ ΤΗΝ ΘΕΛΕΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΥΠΗΡΞΕΝ Η ΖΩΗ ΤΗΣ. — Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΛΙΟΝ. — Ο ΘΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ.

Ὅ,τι ἦτο γνωστὸν ἕως τώρα διὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτὴν καλλονὴν ἦτο ὅτι ὑπῆρξε παράδειγμα αἰσχρᾶς καὶ κτηνώδους γυναικός, ἀπανθρώπου καὶ σκληρᾶς ἡγεμονίδος, καὶ εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τῆς ὁποίας ἡ φαντασία μας πλάθει σκηνὰς ἐρωτικῶν ὀργίων, ἀχαλινώτου κραιπάλης, ἐγκλήματος καὶ τυραννίας, ὅπως ἀκριβῶς τὴν θέλουν ὡρισμένοι ἱστορικοὶ συγγραφεῖς καὶ ὅπως τὴν ἐγνωρίσαμεν ἀπὸ διάφορα ἀνεύθυνα μυθιστορήματα.

Καὶ ὅμως, ὀλίγα ἱστορικὰ πρόσωπα ἔχουν τόσον κακολογηθῆ ὅσον ἡ Ρωμαία αὐτοκράτειρα Βαλερία Μεσσαλίνα.

Ἡ Μεσσαλίνα ἦτο ἡ ὡραιοτέρα ἴσως γυναίκα τῆς αὐτοκρατορίας της καὶ ὡς τοιαύτη ἐπόμενον ἦτο νὰ κινήσῃ γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της, λατρείας καὶ μίση, κολακείες καὶ ἀντιπάθειες. Περισσότερον ὅμως ἀπ' ὅλα ἦτο σὲ ἀφάνταστον βαθμὸν φιλόδοξη. Ὁ χαρακτήρ της ἦτο ἐξ ἐκείνων ποὺ δὲν ἐννοοῦν νὰ ὑποταχθοῦν σὲ κανένα. Φιλόδοξη καὶ ὡραία, ἐπίμονη καὶ αὐταρχικὴ δὲν ἄργησε νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου συζύγου της αὐτοκράτορος Κλαυδίου καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν. Ἔξυπνη ὅσον πολὺ ὀλίγες γυναῖκες μὲ πνεῦμα εὐστροφο καὶ ζωηρὸ ἦτο ἐπόμενον νὰ καθυποτάξῃ τοὺς πάντας εἰς τὶς ἰδιοτροπίες της καὶ νεωτερίζουσα εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος της καινοτομίας, κατήργησε ἔθιμα καὶ προλήψεις καὶ διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ πάθος ποὺ εἶχε τῆς πολυτελείας καὶ τῶν ἐπιδείξεων κατεσπατάλησε εἰς ἑορτὰς καὶ παρελάσεις ἑκατομμύρια χρυσῶν νομισμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνῆκον εἰς τὸ κράτος.

Μὲ τὸν κατήφορον αὐτὸν τῆς ἐπιδείξεως καὶ τῆς σπατάλης ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ μετεβλήθη εἰς ἀναρχούμενον ὄχλον καὶ ὁ καθεὶς ἔκανε ὅ,τι τοῦ ἄρεσε χωρὶς νὰ δίνῃ λογαριασμὸν σὲ κανένα.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἴσως νὰ ἐπεδεινώθη ἀπὸ τὴν Μεσσαλίνα, λόγῳ τῶν ἐλαττωμάτων της. Δὲν ὀφείλεται ὅμως εἰς αὐτὴν διότι τὴν ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν προκάτοχον τοῦ Κλαυδίου, Καλιγούλαν.

Ὁ παράφρων αὐτὸς αὐτοκράτωρ ἄφησε ἐποχὴν διὰ τὴν χλιδήν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς ἐπιδείξεις ποὺ εἰσήγαγεν εἰς τὰ ἀνάκτορά του. Αἱ τελεταὶ καὶ τὰ ὄργια τῆς αὐλῆς του ὑπερβαίνουν κάθε φαντασίαν καὶ διὰ νὰ δώσῃ ἀκόμη μεγαλυτέραν αἴγλην εἰς τὸν θρόνον του καὶ εἰς τὸ ὄνομά του ἐσκέφθη νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Ρώμην τοὺς τρόπους, τὴν χλιδὴν καὶ τὰς συνηθείας τῆς φαραωνικῆς καὶ πτολεμαϊκῆς αὐλῆς περιβάλλων τὸν ἑαυτόν του μὲ τὴν αἴγλην ἑνὸς θεοῦ.

Κληρονομήσασα ἕνα τοιοῦτον περιβάλλον ἡ Μεσσαλίνα φυσικὸν ἦτο νὰ παρασυρθῇ λόγῳ τῶν ἀδυναμιῶν της ἀκόμη περισσότερον καὶ νὰ ἀποκτήσῃ μεγαλυτέραν ἀκόμη ἐλευθεριότητα.

Ἡ κατάστασις ὅμως αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ φέρῃ τὴν ἀντίδρασιν ἰδίως ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ αὐτοκράτορος, οἱ ὁποῖοι προησθάνοντο, ὅτι ἡ φιλοδοξία τῆς Μεσσαλίνας ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐκθρονίσῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἀδυνάτου χαρακτῆρος Κλαύδιον διὰ νὰ βασιλεύσῃ μόνη.

Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἔγραψαν ἐναντίον τῆς αὐτοκρατείρας, ἦσαν καὶ οἱ μεγάλοι ἱστορικοὶ συγγραφεῖς Τάκιτος καὶ Ἀβεντόνιος, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ὀφείλεται τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς δυσφημήσεως τῆς Μεσσαλίνας. Ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς αὐτοὺς οἱ νεώτεροι ἠρύσθησαν τὰς πληροφορίας των περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ὡραίας αὐτοκρατείρας. Ἂς ἴδωμεν ὅμως πῶς περιγράφει ὁ Τάκιτος τὸ μεγαλύτερον σκάνδαλον ποὺ διέπραξε ἡ Μεσσαλίνα, τὸν γάμον της δηλαδὴ μὲ τὸν ἐραστή της Σύλιον τελεσθέντα, κατὰ τὸν Τάκιτον πάντοτε, διὰ νὰ γελοιοποιηθοῦν τὰ θρησκευτικὰ δόγματα καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἀπηγορεύετο ἡ διγαμία.

Ὁ Σύλιος ἦτο ἕνας νέος ἀνήκων εἰς εὐγενῆ καὶ ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν μὲ μεγάλες πολιτικὲς σχέσεις καὶ φιλίες, πρὸ παντὸς δὲ ἄλλου ἦτο γνωστὸς διὰ τὴν συμπάθεια ποὺ ἔχαιρε ἐκ μέρους τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνας. Γρήγορα ἡ Μεσσαλίνα τὸν ἐρωτεύθη παραφόρως καὶ ἐνεφανίζετο εἰς τὰς ἑορτὰς συνοδευομένη ἀπὸ αὐτόν. Ὁ ἔρως της διὰ τὸν ὡραῖον Σύλιον ἦτο τόσο μεγάλος ὥστε τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ τὴν σύζυγόν του Ἰουλίαν Σιλλάνα.

Κάθε φορὰ ποὺ ἡ Μεσσαλίνα ἐπεσκέπτετο τὸν ἐραστή της εἰς τὸ σπίτι του, μετέβαινε συνοδευομένη ἀπὸ μεγάλη ἀκολουθία φέρουσα ἄφθονα δῶρα. Πολλὲς φορὲς πήγαινε μαζί του στὴν ἐξοχὴ ὅπου παρέμενον ἐπὶ ἡμέρες, τοῦ ἀπένειμε τιμὰς καὶ τοῦ ἔδινε ἄφθονα χρήματα. Καὶ ὁ Τάκιτος συνεχίζων περιγράφει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν ἀχαρακτήριστη διαγωγὴ τῆς Μεσσαλίνας ἰσχυριζόμενος, ὅτι ὁ ἀπώτερος σκοπός της ἦτο νὰ παντρευθῇ μὲ τὸν Σύλιον καὶ νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν σύζυγόν της Κλαύδιον τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ ὁ τελευταῖος ἀσχολούμενος μὲ τὶς ὑποθέσεις τοῦ κράτους του δὲν ἐγνώριζε τίποτε ἀπὸ τὰς πράξεις τῆς συζύγου του.

Καὶ ἐνῷ ὁ Κλαύδιος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ὄστιαν ἡ αὐτοκράτειρα διεσκέδαζε μὲ τὸν ἐραστήν της καὶ ἑτοιμάζετο ἐπισήμως διὰ τὸν γάμον της. Ἡ διγαμία, συνεχίζει ὁ ἱστορικός, δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς τὸν Κλαύδιον, αὐτὴ ὅμως ἀδιαφοροῦσα τελείως διὰ τὸν αὐτοκράτορα ἐπέρασε ὁλόκληρο τὸ φθινόπωρο διασκεδάζουσα σὲ βακχικὲς ἑορτὲς ὅπου ἔλαβον μέρος γυμνὲς γυναῖκες ὀργιάζουσες.

Ἀλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ὑπῆρξε πράγματι ἡ Μεσσαλίνα ἀνήθικος καὶ αἰσχρὰ ὅπως μᾶς τὴν παρουσιάζει ὁ Τάκιτος καὶ ὅπως μᾶς τὴν ἐκληροδότησε ἡ παράδοσις; Μποροῦσε ν' ἀπαντήσουμε μὲ κάποια βέβαια ἐπιφύλαξι. Ἴσως ναί, ἀλλὰ περισσότερον ὄχι. Ἡ Ἱστορία μᾶς ἔκανε γνωστὲς ἄπειρες γυναῖκες εὐρείας μορφώσεως, μεγάλης ἀντιλήψεως καὶ ἰσχυροῦ χαρακτῆρος, ἡ ὁποῖες ἀνῆλθον σὲ θρόνους, ἐκυβέρνησαν λαοὺς καὶ ὅμως κανεὶς δὲν τὶς ἐχαρακτήρισε ὡς ἀνηθίκους. Ἡ Μεσσαλίνα δὲν διέφερε ἀπὸ τὶς γυναῖκες αὐτές. Εἶχε ἴσως μερικὰ γυναικεῖα ἐλαττώματα περισσότερον ἀνεπτυγμένα ἀπὸ τὰς ὁμοφύλους της, ὑπῆρξεν ὅμως ἰδιοφυΐα πραγματικὴ ποὺ σπάνια συναντᾶται σὲ γυναῖκα ἐκτιμωμένη δι' αὐτὸ ἀπὸ ὅλους.

Διατί νὰ παραδεχθῶμεν, λοιπόν, τὴν ἄποψιν τοῦ Τακίτου ὅσον ἀφορᾷ τὴν διγαμία της, τὸ μεγαλύτερο δηλαδὴ ἔγκλημα της καὶ νὰ μὴ κάμωμεν τὸν ἀκόλουθο συλλογισμόν, ὁ ὁποῖος καὶ ἁρμόζει περισσότερον εἰς τὴν διπλωματικότητα τοῦ πνεύματός της.

Εἴδομεν, ὅτι ὁ Κλαύδιος παρ' ὅ,τι ἦτο καλὸς διπλωμάτης εἶχε ἀδύνατον καὶ ἀσταθῆ χαρακτῆρα. Ὁ θρόνος εἶχεν ἀρχίσει νὰ κλονίζεται, τὸ κράτος ἐξ αἰτίας τῆς ἀκυβερνησίας νὰ παρακμάζῃ, αἱ συνωμοσίαι εἶχον γίνει συνήθης ὑπόθεσις καὶ ἡ πτῶσις τῆς αὐτοκρατορίας ἦτο πλέον φυσικὸν ἐπακόλουθον. Ἡ Μεσσαλίνα μὲ τὴν διορατικότητά της σύντομα ἀντελήφθη τὸ τέλος αὐτό.

Ἡ πτῶσις τοῦ Κλαυδίου θὰ παρέσυρε καὶ αὐτὴν καὶ ὑπερβολικὰ φιλόδοξη ὅπως εἴπαμεν δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀνεχθῇ μίαν τοιούτου εἴδους παρακμήν.

Καὶ τότε συνέλαβε ἕνα μεγαλοφυὲς σχέδιον. Ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐραστοῦ της ἦτο ἰσχυροτάτη, οἱ λεγεῶνες καὶ οἱ πραιτωριανοὶ μὲ τὸ μέρος του, αὐτὴ ἀξία νὰ διατηρήσῃ ἕνα θρόνον καὶ νὰ κυβερνήσῃ ἕνα λαὸν καὶ ἐπὶ πλέον ἀγαποῦσε πραγματικὰ τὸν Σύλιον.

Διατί, λοιπόν, νὰ μὴ ἐξεθρόνει τὸν ἀνίσχυρον Κλαύδιον καὶ ν' ἀναγορεύσῃ αὐτοκράτορα τὸν Σύλιον;

Ἔτσι εἶχον τὰ πράγματα, ὅταν τὸ σχέδιον τῆς ἀνατροπῆς τοῦ αὐτοκράτορος, ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν. Ὅλα ἦσαν ἕτοιμα καὶ δὲν ἀνεμένετο παρὰ νὰ δοθῇ τὸ σύνθημα, ὅταν ἕνας τῶν ἀνθρώπων τῆς αὐτοκρατείρας κατέδωσε τὴν συνωμοσίαν εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Κλαύδιος ἐξηναγκάσθη νὰ ἐπέμβῃ ἐπιστρέψας ἐσπευσμένως ἀπὸ τὴν Ὄστιαν εἰς τὴν Ρώμην ὅπου ἀντιμετωπίσας ἀπεσόβησε τὸν κίνδυνον. Ἐπηκολούθησε μία ἀσυνήθης εἰς ἀγριότητα σφαγὴ καὶ τὰ σχέδια καὶ ἡ συνωμοσία τῆς Μεσσαλίνας ἐναυάγησαν.

Ὁ θάνατός της δὲν ὑπῆρξεν ἀντάξιος τοῦ ὑπερηφάνου καὶ δυνατοῦ χαρακτῆρος της. Ὅταν συνελήφθη ἐπεχείρησε ν' αὐτοκτονήσῃ μὲ ἕνα ἐγχειρίδιον ποὺ ἔφερε πάντοτε μαζί της, τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ ἐδειλίασε. Ἕνας τότε ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ αὐτοκράτορος διεπέρασε τὸ σῶμα της μὲ τὴν λόγχην του καὶ ἐκείνη ἐκυλίσθη εἰς τὰ πόδια τῆς μητέρας της ποὺ ἔσπευσε νὰ τὴν βοηθήσῃ.

Κανεὶς βέβαια δὲν διατείνεται ὅτι ἡ Μεσσαλίνα ὑπῆρξε τύπος ἁγίας καὶ ἐναρέτου γυναικός, ἀλλὰ ὡς γυναικεῖον τέρας καὶ ἔκφυλον αὐτοκράτειρα, ὅπως τὴν θέλει ἡ παράδοσις, κανεὶς ἐπίσης γνωρίζων τὴν ζωὴν καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀρχαίας Ρώμης δὲν μπορεῖ νὰ παραδεχθῇ. Ὑπῆρξεν ἁπλῶς μία πολὺ ἔξυπνη γυναῖκα, ἄκρως φιλόδοξη ποὺ τόσον ἡ διγαμία της, ἡ ὁποία κάθε ἄλλο παρὰ νὰ γελοιοποιήσῃ δημοσίως τὰ ἔθιμα εἶχε σκοπόν, ὅσον καὶ τὸ τελευταῖον πολιτικόν της πραξικόπημα ἦσαν ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης της ἀντιλήψεως καὶ τῆς διπλωματίας της νὰ συγκρατηθῇ δηλαδὴ εἰς τὸν καταρρέοντα θρόνον ἐκμεταλλευομένη αὐτὴ τὴν κατάστασι προτοῦ προφθάσουν καὶ ἐπωφεληθοῦν ἄλλοι ἐξ ἴσου ἐνδιαφερόμενοι.

Δὲν ὑπῆρξε παρὰ μιὰ γυναῖκα ποὺ μετεχειρίσθη ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς φιλοδόξους σκοπούς της καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ βασιλεύουσα νὰ κυβερνᾷ τὴν Ρώμην.

ΔΗΜ. ΜΕΡ.

Ἡ μορφὴ τῆς Μεσσαλίνας ὅπως παρεδόθη εἰς τὰς μεταγενεστέρας γενεάς.

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΙΑΤΡΟΣ

ΟΚΝΗΡΙΑ ἢ ΑΣΘΕΝΕΙΑ;

ΟΤΑΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ. — ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

Ἡ «ὀκνηρία» γιὰ τὴν ὁποία μιλᾶμε συχνὰ δὲν εἶνε ἐλάττωμα μὰ ἀδυναμία. Θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν καθορίσωμε ὅπως τὸ λεξικὸν καθορίζει τὴν ὀκνηρίαν τοῦ πνεύματος: ἕνα βάρος ποὺ ἐμποδίζει τὴ σκέψι νὰ ἀντιληφθῇ κάτι καὶ νὰ προσκληθῇ εἰς αὐτό. Ἢ ὅπως ὁ φυσιολόγος καθορίζει τὴν ὀκνηρίαν τοῦ στομάχου: Μία ἀνεπάρκεια ὀργανική.

Ἔτσι θὰ πεισθοῦμε, ὅτι ἡ ὀκνηρία εἶνε ἡ συνέπεια μιᾶς ἐγκεφαλικῆς ἢ σωματικῆς ἀνεπαρκείας, ἢ μᾶλλον μία λέξις ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρύπτονται ἄπται πραγματικότητες.

Μὲ ἄλλα λόγια: ὁ ὀκνηρός, ὁ τεμπέλης εἶνε συχνότατα ἕνας ἀσθενὴς ποὺ ἀγνοεῖ τὴν κατάστασί του. Ἐπὶ ἑκατὸν ἀτόμων ὀκνηρῶν οἱ ὀγδοήντα εἶνε ἄρρωστοι καὶ ζοῦν μὲ τὸ προσωπεῖον αὐτῆς τῆς ὀκνηρίας.

«Γιατρέ, ἀκούω συχνά, ὁ ἄνδρας μου (ἢ ἡ γυναῖκα μου ἢ τὸ παιδί μου) ποὺ ἦταν τόσο δραστήριος, τόσο ζωηρός, ἔγινε πρὸ ὀλίγου καιροῦ, τρομερὰ δυσκίνητος, ἀφηρημένος, τεμπέλης. Ὅλα τὸν πειράζουν, τὸν ἀηδιάζουν, τὸν μελαγχολοῦν. Δὲν ξέρω σὲ ποιὰ αἰτία νὰ ἀποδώσω αὐτὴ τὴν μεταβολή, ποὺ ἀρχίζει νὰ μὲ ἀνησυχῇ σοβαρά».

Ἡ ἀντιφυσιολογικὴ ἀνεξήγητη αὐτὴ ὀκνηρία δίδει εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον τὴν συνείδησιν μιᾶς καταπτώσεως καὶ τὸν ὁδηγεῖ κάποτε εἰς πραγματικὴν ἀπελπισίαν. Τί συμβαίνει λοιπόν;

Θὰ ἀπαριθμήσω ὡρισμένας ἀσθενείας, ποὺ συγκαταλέγουν τὴν ὀκνηρίαν μεταξὺ τῶν συμπτωμάτων των. Εἰς πρώτην γραμμὴν ἔρχεται ἡ φυματίωσις, ἢ μᾶλλον ἡ προφυματίωσις. Ἕνας νέος ποὺ ἦτο μέχρι τοῦδε ὑγιής, ἐργατικός, πρόθυμος εἰς τὴν διασκέδασιν ἢ τὴν δρᾶσιν, γίνεται διὰ μιᾶς σιωπηλός, ἀδρανής, ἀπαθής, τεμπέλης καὶ ἀποφεύγει τὸν κόπον, τοὺς χοροὺς καὶ τὰ σπόρ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπεδίδετο μὲ μεγάλην διάθεσιν. Συγχρόνως χάνει τὴν ὄρεξί του, τὸ βάρος του ὀλιγοστεύει. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε εὔλογος ἡ ἀνησυχία ἐκείνων ποὺ τὸν ἀγαποῦν. Δὲν πρέπει νὰ ὑποπτευθοῦν μόνον μίαν ἀποτυχίαν αἰσθηματικὴν ἢ ἐπαγγελματικήν. Θὰ ἐπικαλεσθοῦν τὰς γνώσεις τοῦ ἰατροῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξετάσῃ προσεκτικὰ τὸν ἀσθενῆ, θὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ ὄργανα καὶ τὴν λειτουργίαν των. Ἔτσι μπορεῖ νὰ προλάβῃ ἐγκαίρως μίαν μικρὰν ἀλλοίωσιν φυματικῆς φύσεως, ποὺ εἶνε ἐνδεχόμενον, νὰ καταλήξῃ εἰς γενικὴν λοίμωξιν.

Ἐξ ἄλλου ὅλων τῶν μολυσματικῶν ἀσθενειῶν προηγεῖται μία φάσις γενικῆς καταπτώσεως, ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ μίαν ἀνεξήγητον ὀκνηρίαν. Μὲ τὸ αὐτὸ σύμπτωμα ἐκδηλώνεται ἀρκετὰ συχνὰ ἡ ἀρθριτικὴ διάθεσις, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ νευρο-ἀρθριτισμός. Ὁ ἀρθριτικὸς ξυπνᾷ κάθε πρωῒ πιὸ κουρασμένος, πιὸ ἐξηντλημένος. Πρέπει νὰ καταβάλῃ μίαν τεραστίαν προσπάθειαν διὰ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεββάτι ὅπου ἀνεζήτησεν εἰς μάτην τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ τὸν εὐεργετικὸν ὕπνον. Τὴν αὐτὴν διάθεσιν πρὸς τὴν ὀκνηρίαν δείχνουν καὶ οἱ πάσχοντες ἀπὸ χρονίους ρευματισμούς, ἢ ἔστω καὶ ἐλαφρὰς ἡπατικὰς παθήσεις. Ἡ προσοχὴ τοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος πρέπει νὰ στραφῇ ἀμέσως πρὸς μίαν ἀσυνήθη καὶ ἀδικαιολόγητον ἐκδήλωσιν ὀκνηρίας ποὺ προσβάλλει ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη του. Πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ, σύμφωνα μὲ τὴν γενικὴν κατάστασιν, τὰς συνηθείας καὶ τὴν ἡλικίαν ἑκάστου ἀτόμου.

Ο ΙΑΤΡΟΣ

ΕΝ ΟΨΕΙ ΑΥΣΤΗΡΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΕΝΩ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΜΕΛΕΤΑ ΑΥΣΤΗΡΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΜΠΟΓΙΑΝΙΤΩΝ ΜΕΡΙΚΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΟΙ

ΕΥΘΥΜΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΙΑΤΡΩΝ. — ΠΡΙΝ ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΕ ΤΟ ΜΟΥΣΑΚΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΑΘΗΝΑΣ. — ΟΙ ΤΕΤΡΑΠΕΡΑΤΟΙ ΖΑΓΟΡΙΑΝΟΙ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΑΓΗ ΤΟΥ ΠΛΙΝΙΟΥ. — ΑΙ ΤΡΟΜΕΡΑΙ ΕΓΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ. — Ο ΜΥΛΩΝΑΣ ΠΟΥ ΕΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ ΙΑΤΡΟΥΣ.

Ἡ κυβέρνησις, περὶ ὅλων μεριμνῶσα, πρόκειται, ἀνέφερον πληροφορίαι τῶν τελευταίων ἡμερῶν, νὰ ἐφαρμόσῃ αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τοῦ κομπογιαννιτισμοῦ. Ἀναμφιβόλως κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἀντίρρησιν. Διότι εἰς τὸν αἰῶνα, ποὺ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ διηυκρινίσθησαν καὶ ἀνεδιπλώθησαν ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην, εἶνε τὸ ὀλιγώτερον βαρβαρισμὸς νὰ περνᾷ ἀκόμη ἡ ἐποχὴ τοῦ «ἔπαρε λαγωὸν...,ζωντανόν». Ὄχι μόνον γιατὶ ὅπως καὶ ἄλλοτε ἔτσι καὶ τώρα ὁ λαγὸς δὲν πιάνεται ζωντανός, ἀλλά, πρὸ παντός, διότι εἶνε κρῖμα εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἱπποκράτους ποὺ ἐπρωτοπόρησεν εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην νὰ ἐξακολουθεῖ ζῶσα ἡ ὀπισθοδρομικότης. Καὶ εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τοὐλάχιστον εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν ἔπαυσαν δρῶντες οἱ κομπογιαννῖτες. Ὁ χαριέστατος ἐκεῖνος τύπος μὲ τὸ σφηνωτὸν μουσάκι ποὺ πουλοῦσε τὴν σκόνη «Μικάδο», ἐπάνω εἰς τὸ μόνιππον παρὰ τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, ὁ τσιμπλῆς ἐκεῖνος κοντούτσικος κύριος μὲ τὰ «μποκαλάκια» γιὰ τοὺς κάλους, καὶ ὁ ἄλλος μουστακαλῆς ποὺ ἐσφύριζε «μπλάστρια γιὰ τὴν πούντα», ἔχουν ἀπὸ πολλοῦ παύσει τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις των. Εὑρίσκονται ἐν τούτοις εἰς ἀρκετὴν ἐν κρυπτῷ δρᾶσιν εἰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ εἰς τὰ δικαστήρια φέρονται συχνὰ πυκνὰ πρὸς δίκην. Ἄλλος πουλᾷ σκόνη γιὰ τὴν φυματίωσι, ἄλλος νερὸ γιὰ τὸν καρκῖνο, τρίτος γιὰ τὸν ζαχαροδιαβήτη. Μόλις πρὸ ὀλίγου καιροῦ κατεδικάσθη ἕνας γιατὶ πουλοῦσε σουσαμόλαδο ὡς «φάρμακον ἀποτελεσματικὸν» κατὰ τῆς ἐλεφαντιάσεως! Εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν ἐπίσης τὸ κακὸ βράζει καὶ ἡ δύναμις τοῦ συνταγολογίου τοῦ μακαρίτου Γυμνασίου εἶνε γνωστὸν πόσον ἀπὸ τὸ νοῆμον κοινὸν ἐθαυμάσθη. Δὲν εἶνε λοιπὸν ἡ ἀπόφασις τῆς κυβερνήσεως μέτρον ἐπαγγελματικῆς προστασίας τῶν ἐπιστημόνων, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας νὰ περιορισθοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ γιατροσόφια.

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ

Τὸ πλέον δυσάρεστον εἶνε ὅτι ἀπὸ μίαν ἔντυπον ἔρευναν εἰδικοῦ συγγραφέως τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀνὰ χεῖρας προκύπτει, ὅτι ὁ κομπογιαννιτισμὸς εἰς τὴν ἰατρικὴν ἔχει τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικήν. Αἱ ἄλλαι χῶραι τὸν ἐξήλειψαν καὶ ἡ φίλη μας ἡ τουρκικὴ Δημοκρατία τὸν ἔχει ἐξοντώσει ἀπὸ πολλοῦ ὁλοτελῶς. Ἀλλὰ πῶς συνέβη νὰ κολλήσῃ εἰς τὴν χώραν τῆς «κοιτίδος τοῦ πολιτισμοῦ» τέτοιο μόλυσμα ὥστε δύσκολα νὰ ξεπαστρεύεται. Ἡ Ἱστορία εἶνε πολὺ μακρὰ ὅσον καὶ ἡ Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἀνήσυχοι δι' ὅλα καὶ θέλοντες νὰ τὰ διευκρινίσουν ἠσχολοῦντο μὲ τὴν θεραπείαν τῶν νοσημάτων καὶ τῶν τραυμάτων τοῦ πολέμου. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ὅμηρος ὁμιλεῖ εἰς τὴν Ἰλιάδα του περὶ ὄγκων καὶ ἐκμυζήσεων αἵματος ἀναφέρων καθαρώτατα καὶ τὴν σημερινήν μας λέξιν φάρμακα. Ἡ καθαρὰ ὅμως ἄνθησις τοῦ κομπογιαννιτισμοῦ, φάσις τῆς ὁποίας εἶνε ἡ σημερινή, σημειώνεται εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τρομεροῦ Ἀλῆ πασᾶ τῆς Ἠπείρου. Ἐκεῖ προσέτρεχαν χίλιοι δύο «γιατρόσοφοι» διὰ νὰ προσφέρουν τὰ φῶτα των εἰς τὸν τύραννον, ὁ ὁποῖος ἀνησυχοῦσε διὰ τὸ ἐπικείμενον τέλος τῆς ζωῆς του. Τοὺς προσέφερε φαίνεται ὅ,τι ἤθελαν καὶ δι' αὐτὸ δύο Ἕλληνες διαπρεπεῖς καὶ πραγματικοὶ ἰατροὶ σπουδασμένοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν, οἱ Βηλαρᾶς καὶ Κωλέττης εὑρίσκοντο εἰς τὴν αὐλήν του. Τὸν αἱμοβόρον ὅμως δεσπότην τὸν ἐξεμεταλλεύοντο ὄχι μόνον οἱ πραγματικοὶ ἐπιστήμονες ἀλλὰ πρὸ παντὸς οἱ κομπογιαννῖται βασιζόμενοι εἰς τὴν ἀμάθειάν του καὶ τοὺς φόβους του διὰ τὴν ζωήν του. Φαίνεται δὲ ὅτι κυρίως διέπρεψαν οἱ τετραπέρατοι Ζαγοριανοί, οἱ ὁποῖοι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐλάφρυναν τὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὸν ἀφόρητον ζυγόν του. Δι' αὐτὸ καὶ εἰς μίαν παλαιὰν κωμῳδίαν ὁ ἥρως της ἰατρὸς φωνάζει μυκτηρίζων τοὺς Ζαγοριανούς:

«Δὲν εἶμαι 'γὼ Ζαγοριανὸς νὰ
(περπατῶ στὸν δρόμο
Μὲ ἀλοιφές, μὲ βότανα, μ' ἔμ-
(πλάστρια στὸν ὦμο
Νὰ σκούζω ἀπὸ τὸ κουτσὸ καὶ
(ψόφιο μου μουλάρι
Καλὸς Γιατρός! Πουλῶ ζωή!
(Ποιὸς θέλει, ποιὸς θὰ πάρῃ!»

Ἀπὸ ἄλλην πραγματείαν ποὺ θέλει νὰ δικαιολογήσῃ τὴν Γιαννιώτικη αὐτὴν ἑστίαν τῶν ἐμπειρικῶν, πληροφορούμεθα ἐπίσης ὅτι οἱ εὐφυεῖς Ζαγοριανοὶ δὲν εἶχαν ἄδικον, ἀφοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τότε ἐκυριάρχει ἀκόμη τὸ συνταγολόγιον τοῦ δαιμονίου Ἀγρίππα Κορνηλίου, τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων ἀνέφερε. «Βάλε κουκουβάγια στὸν ἀριστερὸ μαστὸ τῆς γυναίκας καὶ θὰ μάθῃς τὰ μυστικά της. Βάλε χέρι πεθαμένου καὶ θὰ γίνῃς καλὰ ἀπὸ τὶς χειράδες. Βάλε στὸ προσκέφαλο τῆς ἑτοιμόγεννης ὅπλο ποὺ σκότωσε ἀρκοῦδι καὶ ἄνθρωπο καὶ θὰ γεννήσῃς μιὰ χαρά». Καὶ τώρα ποὺ ἀκόμη πιστεύεται στὶς ἐπαρχίες, ὅτι τὸ γλείψιμο τοῦ σκύλου καταπραΰνει καὶ γιατρεύει τὸν πόνο τῆς πληγῆς ἑνὸς τραυματίου, σκέπτεται κανεὶς πῶς εἶνε καὶ τοῦτο ὑπόλειμμα τῆς πίστεως τοῦ μεγάλου Πλινίου, ὁ ὁποῖος ἔλεγε:

—Ἔμπτυσον τὴν τύψασαν χεῖρα σου καὶ δὸς κατόπιν τὰ πτύελα εἰς ζῶον τετράπουν νὰ τὰ φάγῃ. Τὸ ἄλγος παρέρχεται αὐθωρεί!

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Αὐτὴ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἄνθησις τοῦ κομπογιαννιτισμοῦ εἰς τὰ Γιάννενα εἰσέδυσε καὶ ἐβασίλευσε κατὰ τοὺς ἐπικοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 821. Ἦτο φυσικὸν νὰ τύχῃ μεγάλων τιμῶν, διότι οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι ἐστεροῦντο ἰατρῶν κατὰ τὰς αἱματηρὰς συρράξεις των μὲ τοὺς Τούρκους. Εἶνε γεγονός, ὅτι μετ' ἀρκετὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως ἔσπευσαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην πολλοὶ ξένοι φιλέλληνες ἰατροί, διὰ νὰ προσφέρουν τὰς βοηθείας των εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἕλληνας, ἀρκετοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐφονεύθησαν κατὰ τὰς ἱστορικὰς μάχας. Ἀλλὰ ποῦ νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τόσον εὐρὺ «μέτωπον» ὅπως ἦτο ὅλη ἡ μαχομένη παλαιὰ Ἑλλὰς καὶ ποῦ νὰ προλάβουν τὰ μύρια σώματα τῶν ἁρματωλῶν καὶ κλεφτῶν ποὺ ἐμάχοντο εἰς τὰ φαράγγια τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρηᾶ. Δι' αὐτὸ ἐτιμῶντο οἱ ἐμπειρικοὶ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ πολεμισταὶ κάτι γνωρίζοντες, κάτι ἔχοντες ἀκούσει περὶ θεραπείας τραυμάτων, πούντας, ποδάγρας, προσέφεραν τὰ φῶτα των! Εἰς τὴν ἱστορικὴν ἅλωσιν τῆς Τριπολιτσᾶς αἴφνης ἦτο κάποιος ποὺ ἐτιμᾶτο ἀπὸ τὸν θρυλικὸν Κολοκοτρώνην νέος Κοντοβαζαινίτης, τοῦ ὁποίου ἡ φήμη ἔγινε μεγάλη διότι ἔδινε βότανα στὸν «ἀρχιστράτηγο» νὰ γίνεται βοερὴ καὶ τρομερὴ ἡ φωνή του, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἐθεράπευσε τὸ μάτι ἑνὸς πολεμιστοῦ.

Τοῦ τὸ εἶχε «χύσει» μία σφαῖρα καὶ ὁ βολβὸς εἶχε μεταβληθῆ — ἀφηγεῖται ὁ Ραιμπὼ στὰ ἀπομνημονεύματά του — εἰς πῦον δυσῶδες. Μὲ κάποια ζεστὴ βελόνα, μὲ κάποια βότανα, τὸ μάτι τοῦ ἥρωος δὲν ἐπανέκτησε βεβαίως τὸ φῶς του, ἔπαυσεν ὅμως νὰ πυορροῇ καὶ ἡ πληγὴ ἔκλεισεν. Ἔκτοτε ὁ Κοντοβαζαινίτης ἀπεστέλλετο παντοῦ διὰ νὰ θεραπεύσῃ τραυματίας. Ἰατροί, ἐπιστήμονες ἐπίσης τῶν ἀγωνιζομένων, ἀλλὰ καὶ πολεμισταὶ ταυτοχρόνως ἦσαν δύο ἀδελφοὶ Γιατράκοι καλούμενοι ἀπὸ τὴν Μάνην. Ἕνας ἄλλος ἐπίσης βεβαιῶν ὅτι ἦτο ἰατρὸς πραγματικὸς ἦτο κάποιος ὀνομαζόμενος Κούρταλης, θεωρούμενος ὡς φιλέλλην Ὀθωμανός. Ὁ Κούρταλης μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπεπειράθη νὰ γιατρεύσῃ ἕνα Γάλλον φιλέλληνα, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὸν Φαβιέρον κατὰ τὴν ἐπιδρομήν του εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ Γάλλος πολεμιστὴς ἐλθὼν εἰς ξιφομαχίαν σῶμα πρὸς σῶμα μὲ πολυαρίθμους Τούρκους εἶχε λάβει 26 τραύματα. Ἐσώθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀπὸ τὴν σφαγήν, διότι ἔπεσεν εἰς μίαν τάφρον καὶ διότι κατέφθασαν συμπολεμισταί του οἱ ὁποῖοι ἐξεδίωξαν κακοὺς κακῶς τοὺς ἐναντίον του ἐπιτιθεμένους. Κατὰ δυστυχίαν του ὅμως καθὼς ἔπεσεν εἰς τὴν τάφρον ἔσπασε τὰ πόδια του καὶ ὁ Κούρταλης τοῦ ἐθεράπευσε μὲν τὰ τραύματα, δὲν τὸν ἔσωσεν ὅμως ἀπὸ τὸν θάνατον. Δὲν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὁ ἀτυχὴς φιλέλλην ἀπέθανεν ἀπὸ γάγγραιναν, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη εἰς τὸ σπάσιμο τῶν ποδιῶν του. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῆς τῆς μακαβρίου περιπτώσεως καὶ ἄλλων τὰς ὁποίας ἐκάλυψαν οἱ θάνατοι, ὅταν ὁ ἐπικὸς ἀγὼν ἐτελείωσεν, ἡ ἀπομείνασα ἐντύπωσις ἦτο ὅτι τὰ γιατροσόφια εἶχαν θαυματουργήσει. Ὅσοι ἀπὸ χιλίας ἄλλας συμπτώσεις ἔτυχε νὰ σωθοῦν αὐτὸ ἐβεβαίωναν. Καὶ ὁ ἐμπειρικισμὸς ἐφούντωσε περισσότερον. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς καὶ τὸ πρῶτον «ὑποτυπῶδες» ἑλληνικὸν κράτος προσεπάθησε νὰ τὸν καταπολεμήσῃ καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν ἐκπροσώπων του εἰσήγαγεν εἰς δίκην. Ματαίως ὅμως! Ὁ λαὸς τοὺς ἐπίστευε καὶ ἐκεῖνοι ἀπεθρασύνοντο καὶ ὁ μακαρίτης Ἄννινος εἰς τὰ «Ἱστορικά του σημειώματα» παραθέτει τὰ διασκεδαστικώτατα πρακτικὰ τῆς δίκης κάποιου Ρήγα Μωραΐτη, ὁ ὁποῖος δὲν πτοεῖται καθόλου νὰ φωνάζῃ εἰς τὸ δικαστήριον:

—Φκιάνω μύλους καὶ γιατρεύω καὶ ἀνθρώπους. Πούντα εἶχεν ὁ μακαρίτης, τοῦ ἔδωκα συναμικὴ καὶ μάννα! Καὶ ὅταν ὁ τότε ἀστίατρος τῶν Ἀθηνῶν τοῦ εἶπε «ὅτι δὲν ξέρει τί τοῦ γίνεται ἀπὸ ἰατρική», ὁ ἐξοχώτατος Ρήγας Μωραΐτης ἐφώναξε:

—Καλύτερός σου εἶμαι μωρὲ κι' ἂν θὲς παραβγαίνουμε στὸ Μεϊντάνι.

Τὸ δικαστήριον τῆς ἐποχῆς δὲν ἀφῆκε φυσικὰ τέτοιου εἴδους μὰτς εἰς τὸ μεϊντάνι, ἀλλὰ ὁ διασημότατος κ. Ρήγας ἐπέζησεν ὡς σχολὴ εὐδόκιμος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ κυβέρνησις μελετᾷ μέτρα, διὰ νὰ τὴν κλείσῃ ὁριστικῶς.

Ε. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ἕνα θέαμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔχουν ἀπαλλαγῆ αἱ σύγχρονοι Ἀθῆναι.

Ἡ ἕδρα τοῦ ἀρχηγείου τῶν Ἱσπανῶν Φαλαγγιτῶν «Φασιστῶν» ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τῶν ὁποίων, ὡς γνωστόν, ἐτυφεκίσθη εἰς τὴν Ἀλικάντην, καὶ οἱ ὁποῖοι πρὸ ἡμερῶν ἑώρτασαν τὴν συμπλήρωσιν τριετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ὀργανώσεώς των

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΟΡΕΙΝΑ ΧΩΡΙΑ

ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ Η ΘΕΡΜΑΝΣΙΣ ΕΙΝΕ ΕΞ ΙΣΟΥ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ. — ΤΟ ΚΑΥΣΟΞΥΛΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΑΘΗΤΟΥ ΩΣ ΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ.

Ἡ λειτουργία τοῦ σχολείου στὸ ἑλληνικὸ χωριό, τοῦ σχολείου, ποὺ εἶνε ἡ μικρὰ ἑστία τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ, εἶνε πάντα κάτι, ποὺ ἀπησχόλησε τὸν ἐκπαιδευτικὸ κόσμο καὶ γενικῶς ὅλον τὸν κόσμο, ποὺ ἀντιλαμβάνεται τὴ σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ σχολείου στὴν ὕπαιθρο Ἑλλάδα. Ἡ λειτουργία τοῦ σχολείου ὅμως στὰ ἀποκλεισμένα ἀπὸ τὰ χιόνια ὀρεινὰ χωριά, καὶ ἡ συνθῆκες τῆς λειτουργίας του τὸ χειμῶνα μὲ τοὺς πάγους καὶ τὰ χιόνια, ἔχει ἀκόμα μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον καὶ μπορεῖ νὰ πῇ κανείς, ὅτι εἶνε ἕνα κεφάλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον πολὺ ὀλίγη προσοχὴ εἶχε δοθῆ ἕως σήμερα.

Μέσα στὴ βαρυχειμωνιά, ποὺ ἀποκλείει συνηθέστατα ἑβδομάδες καὶ μῆνες τὰ ὀρεινὰ χωριά, ἡ τακτικὴ λειτουργία ἑνὸς σχολείου, εἶνε ἀληθινὸς ἡρωϊσμός. Ὄχι μόνον ἀπὸ μέρους τῶν δασκάλων καὶ τῶν γονέων μὰ πρὸ παντὸς τῶν ἰδίων μικρῶν μαθητῶν. Ἡρωισμός, ποὺ δείχνουν τὰ ἀγοράκια καὶ τὰ κοριτσάκια τῶν ἑπτά, ὀκτώ, ἐννέα καὶ δέκα χρόνων, ὅταν ἀψηφῶντας τὶς δύσκολες καὶ σκληρὲς καιρικὲς συνθῆκες, σηκώνονται πρωῒ-πρωῒ τὸν χειμῶνα, παίρνουν στὸν ὦμο τὴ σάκκα τους καὶ πεζοποροῦν μέσα στὸ χιόνι καὶ τὸ δρολάπι πολλὲς φορές, ἕως ποὺ νὰ φθάσουν στὸ σχολεῖο ν' ἀκούσουν τὸ μάθημα καὶ νὰ ξαναγυρίσουν πάλι τὸ μεσημέρι ἢ τὸ βράδυ στὸ σπίτι τους μὲ μεγαλύτερη ἴσως κακοκαιρία, μὲ περισσότερο χιόνι καὶ τσουχτερώτερη παγωνιά.

Εἶνε ἀλήθεια συγκινητικὴ ἡ κοινὴ συμπάθεια, ποὺ καταβάλλεται ἀπὸ γονεῖς, μαθητὰς καὶ δασκάλους νὰ μὴ διακοπῇ ἡ λειτουργία τοῦ σχολείου τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος, γιὰ νὰ μπορέσῃ παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ δυσχέρειες, ποὺ παρουσιάζονται στὴ λειτουργία του, νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολή του. Τὸ εἴδαμε αὐτὸ σὲ μιὰ περιοδεία μας στὰ χωριὰ τοῦ Παρνασσοῦ μὲ τὸ σχολεῖο τῆς Ἀράχωβας, τὶς ἡμέρες. ποὺ τὸ χιόνι ἔπεφτε στρῶμα στὴ γῆ καὶ ἔντυνε στὰ λευκὰ ὄχι μόνον χωριά, ποὺ ἔχουν ἑφτακόσια, ὀκτακόσια καὶ χίλια μέτρα ὑψόμετρο, μὰ καὶ τὶς χαμηλὲς πεδιάδες. Μόλις μισὴ ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὴν... ἀθέατον ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου — ἀθέατον ἐξ αἰτίας τοῦ πυκνοῦ στρώματος νεφῶν, ποὺ ἐσκέπαζε τὸν οὐρανὸ — πρὶν ἀκόμη καλὰ-καλὰ ἀποφασίσουν οἱ μεγάλοι νὰ ἀφήσουν τὸ τζάκι τοῦ σπιτιοῦ των καὶ νὰ βγοῦν στὸ δρόμο, μὲ τὸ δρολάπι καὶ μὲ τὴν παγωνιά, ποὺ κάνει τὸ ἀνθρώπινο σῶμα νὰ ξυλιάζῃ καὶ τὸ αἷμα νὰ παγώνῃ στὶς φλέβες, οἱ δρόμοι τοῦ χωριοῦ πλημμυρίζουν ἀπὸ τὰ μικρὰ μαθητόπουλα, ποὺ χωμένα μέσα στὰ παλτουδάκια τους καὶ τὶς μικρούτσικες μάλλινες κάπες, τραβοῦσαν χωρισμένα σὲ μικρὲς ὁμάδες γιὰ τὸ σχολεῖο.

Μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα, τὸ πρωῒ τῆς Δευτέρας, τὸ κάθε μαθητούδι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σάκκα του, εἶχε κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη, κάτω ἀπὸ τὸ παλτουδάκι καὶ ἕνα μικρὸ ἢ μεγάλο... καψόξυλο! Εἶνε τὸ καψόξυλο, ποὺ δίδεται σὰν μιὰ μικρὴ καὶ ἀπαραίτητη εἰσφορὰ ἀπὸ τὸ χωριατόπουλο στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ, γιὰ τὴ θέρμανσι. Καὶ εἶνε μεγάλη ἡ εἰσφορὰ αὐτή, γιατὶ χωρὶς τὸ καψόξυλα τοῦ μαθητοῦ δὲν μπορεῖ τὸ σχολεῖο νὰ λειτουργήσῃ, οὔτε νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τοῦ Κράτους στὴν ὀρεινὴ Ἑλλάδα, ὅπου ἡ μορφωτικὴ προσπάθεια τοῦ σχολείου ἔχει τόσα ἐμπόδια νὰ κατανικήσῃ.

Ὁ ἐπιστάτης ἢ ἐπιστάτρια τοῦ σχολείου, τοῦ ὀρεινοῦ χωριοῦ, εἶνε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τῆς βαρυχειμωνιᾶς τὸ στήριγμα τοῦ σχολείου. Χωρὶς νὰ ἀμείβεται συνήθως ἐπαρκῶς, ἀφοῦ εἶνε λίγα τὰ μέσα ποὺ διατίθενται γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, ὁ ἐπιστάτης φροντίζει γιὰ ὅλα σὰν δεύτερος πατέρας τῶν παιδιῶν.

Αὐτὸς περισυλλέγει τὰ καψόξυλα ἀπὸ τὰ παιδάκια, ποὺ φτάνουν μισοπαγωμένα στὸ σχολεῖο. Αὐτὸς καθαρίζει τὶς αἴθουσες τῶν παραδόσεων καὶ τοὺς διαδρόμους, αὐτὸς ἀνοίγει τὸ χιόνι γιὰ νὰ φτιάξῃ δρόμο ἕως τὸ σχολεῖο, αὐτὸς ἀνάβει τὴ σόμπα καὶ φροντίζει γιὰ τὴν θέρμανσι, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν πάντοτε τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου, αὐτὸς τὰ κάμνει ὅλα.

Ἔτσι μὲ τὴν φροντίδα ποὺ ἐκδηλώνεται ἀπὸ παντοῦ, τὸ σχολεῖο στὸ ὀρεινὸ χωριὸ προοδεύει παρὰ τὶς δυσκολίες, ποὺ παρεμβάλλονται συνήθως εἰς τὸ ἔργον του. Μέσα στὰ κρύα, στὶς βροχὲς καὶ στὰ χιόνια, τὸ σχολεῖο λειτουργεῖ.

Λίγες μονάχα ἡμέρες ἐξαιρετικῆς κακοκαιρίας, μπορεῖ νὰ μείνῃ κλεισμένο, νὰ διακοποῦν τὰ μαθήματα, γιὰ νὰ ἐπαναληφθοῦν πάλι μὲ μεγαλύτερον ζῆλον, ποὺ συγκινεῖ ὅλους ἐκείνους ποὺ παρακολουθοῦν καὶ ἐκτιμοῦν τὴ δύσκολη μορφωτικὴ προσπάθεια, ἀπείρως δυσκολώτερη τὸν χειμῶνα στὸ ὀρεινὸ χωριό, τὸ σκεπασμένο μὲ χιόνια!

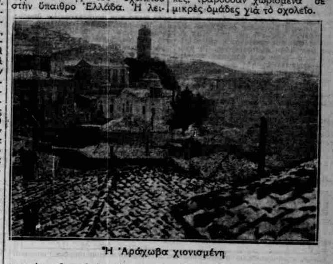

Ἡ Ἀράχωβα χιονισμένη

ΕΠΙΠΛΑ
Μὴ προβῆτε εἰς ἀγορὰν ἐπίπλων πρὶν ἐπισκεφθῆτε τὴν ΕΚΘΕΣΙΝ
ΙΑΚΩΒΟΥ ΣΥΡΙΓΟΥ & ΜΗΝΑ ΣΙΓΑΛΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 81 (ΧΑΥΤΕΙΑ)
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ὁδὸς ΛΙΟΣΙΩΝ 37
Τηλέφ. 26-254

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893